

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 86/17

Møtedato: 24.08.2017

Dato: 15.08.2017

Arkivsaksnr: 2017/7108

Retningslinjer for Senter for fremragende forskning (SFF-IV) ved Universitetet i Bergen

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Fakultetsstyresak 38/17, Det humanistiske fakultet:
http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/innkalling_20.06.17_0.pdf

Saken gjelder:

Norges Forskningsråd har vedtatt å støtte prosjektet SFF Centre for Early Sapiens Behaviour (SAPIENCE) med sikte på å etablere et Senter for fremragende forskning (SFF). Norges forskningsråd har utarbeidet egne krav og retningslinjer for SFF IV som forutsetter at det utarbeides og vedtas retningslinjer ved vertsinstitusjonen. Retningslinjene ved vertsinstitusjonen skal regulere driften ved institusjonen for å sikre at senteret og virksomheten er godt forankret i institusjonens ledelse. I denne saken bes universitetsstyret vedta Retningslinjer for Senter for fremragende forskning (SFF IV) ved Universitetet i Bergen.

Senteret:

Universitetet i Bergen fikk i brev datert 6. april 2017 tilslag på søknad om Senter for fremragende forskning med professor Christopher Stuart Henshilwood som senterleder. Senteret har revidert navn til Centre for Early Sapiens Behaviour (SAPIENCE). Senteret tar utgangspunkt i at nye funn tyder på at det skjedde et sprang i menneskets kognitive, teknologiske og sosiale utvikling i Afrika for mellom 50 000 og 100 000 år siden. Med utgangspunkt i feltstudier i Sør-Afrika og nye tverrfaglige metoder har senteret som mål å gi grunnleggende innsikt i hva det faktisk betyr å være menneske.

Senteret er et tverrfakultært samarbeid ved UiB bestående av

- Det humanistiske fakultet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR) som koordinator,
- Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Institutt for geovitenskap
- Det psykologiske fakultet ved Institutt for samfunnspsykologi.

Senteret skal ha følgende konsortiedeltakere:

- University of the Witwatersrand (Wits)
- UNI Research Klima
- University of London, Royal Holloway
- Université de Bordeaux og Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS)
- Eberhard Karls Universität Tübingen

Samarbeidspartner:

- Berkeley Geochronology Center

Prosess for utarbeidelse av utkast til retningslinjer

Norges Forskningsråd har utarbeidet egne krav og retningslinjer som forutsetter at det utarbeides og vedtas retningslinjer ved vertsinstitusjonen. Forskningsrådets og UiBs retningslinjer skal være vedlegg til kontrakten mellom Forskningsrådet og Universitetet i Bergen.

Instituttleder ved AHKR har i samarbeid med dekanen ved Det humanistiske fakultet initiert og koordinert arbeidet med utforming av retningslinjene. Tidligere versjon ble presentert for Forskningsrådet i innledende kontraktsforhandlingsmøte 4. mai 2017. Innholdet er drøftet med representanter fra de samarbeidende fakulteter, institutter og administrasjonen. Siden senteret er et tverrfakultært samarbeid skal retningslinjene vedtas i universitetsstyret.

Universitetsdirektørens kommentarer:

Det er nødvendig å vedta retningslinjer for Senteret slik at de kan inngå i kontrakten med Norges Forskningsråd. Utkast til retningslinjene er basert på forskningsrådets krav og retningslinjer og de fakulteter og institutter som deltar i samarbeidet har vært med i utarbeidelsen. Det er også utarbeidet en engelsk oversettelse av retningslinjene. Det anbefales at universitetsstyret vedtar retningslinjene. Senterets oppstart er planlagt til oktober 2017.

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret vedtar Retningslinjer for Senter for fremragende forskning (SFF IV) ved Universitetet i Bergen.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

15.08.2017/Silje Christine Nerheim

Vedlegg:

1. Retningslinjer for Senter for fremragende forskning (SFF IV) ved Universitetet i Bergen

Retningslinjer for Senter for fremragende forskning (SFF-IV) ved Universitetet i Bergen

Bakgrunn

Centre for Early Sapiens Behaviour (SapienCE) opprettes som senter for fremragende forskning (SFF) ved Universitetet i Bergen (UiB). Universitetet i Bergen er prosjektansvarlig. Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR) og Det humanistiske fakultet (HF) er henholdsvis vertsinstittutt og vertsfakultet.

Senteret opprettes i henhold til Krav og retningslinjer for SFF-IV fra Forskningsrådet (NFR), datert 7.4.2017. I samsvar med retningslinjene fra NFR blir senteret i første omgang opprettet for en periode på fem år. Senteret skal evalueres mot slutten av denne perioden, og vil deretter bli forlenget med nye fem år eller nedtrappet i samsvar med beslutninger hos NFR.

Forskningsrådets krav og retningslinjer gir førende rammer for organisering og ledelse, og vesentlige elementer av disse er innarbeidet i dette dokumentet. UiBs retningslinjer vedtas av Universitetsstyret.

SFF ved UiB skal profileres og markedsføres som senter for fremragende forskning ved UiB.

Organisering

SFF IV, Centre for Early Sapiens Behaviour (SapienCE) skal ha faglig og styringsmessig selvstendighet i forhold til samarbeidende institutter/ fakulteter basert på UiBs retningslinjer. Den vitenskapelige staben som er knyttet til senteret skal enten være ansatt på vertsinstittutt, samarbeidende institutt/fakultet eller hos samarbeidspartner. Senterets eksterne samarbeidspartnere fremgår av kontrakten med Forskningsrådet.

Prosjektansvarlig UiB skal inngå konsortieavtale med følgende samarbeidsparter:

1. University of the Witwatersrand (Wits), professor II ansettes ved AHKR
2. UNI Research Klima, inkluderer PI
3. University of London, Royal Holloway, inkluderer PI
4. Université de Bordeaux og CNRS, professor II ansettes ved AHKR
5. Eberhard Karls Universität Tübingen, professor II ansettes ved AHKR

Prosjektansvarlig UiB skal inngå enkeltvis avtale med følgende samarbeidsparter:

1. Berkeley Geochronology Center, for innkjøp av FoU-tjenester

Internt på UiB skal det inngås samarbeidsavtaler mellom senteret og følgende enheter:

1. Det humanistiske fakultet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR)
2. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Institutt for geovitenskap
3. Det psykologiske fakultet ved Institutt for samfunnspsykologi
4. Det psykologiske fakultet ved Institutt for biologisk og medisinsk psykologi

Avtalene skal regulere fordeling og rapportering av midler, bidrag til drift, faglige ressurser, rekrutteringsstillinger, tilgang til forskningsinfrastruktur, i tillegg til egenandeler. Avtalene skal sikre at partene har et felles ansvar for innhold, gjennomføring og resultat i prosjektet samt at den faglige kompetansen i senteret blir opprettholdt i de samarbeidende instituttene i senterperioden.

Vertsinstitutt og senteret innkaller til dialogmøter med partnerinstituttene to ganger per år. I dialogmøtene kan det foreslås å iverksette tiltak som bidrar til et velfungerende og effektivt

samarbeid mellom instituttene og senteret, og det føres møtereferat der tiltakene framkommer. Senterets ledelse, styreleder og instituttledelse skal delta i møtene.

Senterleder - fullmakter og instruks

SapienCE ledes av en senterleder. Senterleder er ansvarlig for all aktivitet ved senteret. Senterleder skal ha en nestleder, som fungerer i senterleders fravær.

Senterleder rapporterer til senterets styre (se pkt. styret).

Senterlederen er fast tilsatt ved vertsinstituttet. Personalansvar for senterleder ivaretas av instituttleder ved AHKR. Personalansvar for personale tilknyttet senteret følger av arbeidsavtalen. Denne regelen gjelder også for personale som skal rekrutteres inn i aktiviteten til senteret, *se pkt. rekrutterings- og tilsettingsprosesser*. Senterleder skal ha arbeidsledelse for personalet som inngår i senterets aktivitet.

Det avholdes halvårlige styringsdialogmøter mellom senterleder og vertsinstitutt.

Senterleder er fritatt fra all ordinær undervisning. Rettigheter til forskningstermin opparbeides ikke. Senterleder kan ivareta veiledningsoppgaver knyttet til senterets stipendiater og MA-studenter.

Senterleder er innstillende myndighet for prosjektansatte (*se pkt. rekrutterings- og tilsettingsprosesser*).

Senterleders fullmakter gis av Universitetsstyret.

Ledergruppe

Senteret har en ledergruppe bestående av senterleder, nestleder, forskningsledere (nevnt som PIs i kontrakten med Forskningsrådet). Ledergruppen skal delta i forberedelse av saker til styret (se pkt. styret).

Administrativ leder ved senteret vil fungere som sekretær for ledergruppen og som bindeledd til øvrig administrasjon og samarbeidspartnere.

Styret - mandat, ansvar og fullmakter

Senteret skal ha eget styre.

1. Sammensetning

Senteret skal ha et **styre** bestående av instituttleder fra interne samarbeidspartnere som stiller med PI og 5 representanter fra institusjonene som inngår i konsortieavtalen (3 med stemmerett og 2 med observatørstatus). Styret skal bestå av 9 personer inkl. leder. Senterleder fungerer formelt som sekretær og saksansvarlig overfor styret. Styret skal ledes av dekanen fra Det humanistiske fakultet.

2. Mandat

Styret skal:

- etterse, beslutte og gjennomføre tiltak som gjør at SFFens hovedmål, delmål og fremdriftsplan følges opp og gjennomføres slik den er beskrevet i kontrakten med Forskningsrådet
- godkjenne den årlige rapporten til forskningsrådet inkl. senterets årsregnskap.
- godkjenne årlig budsjett og arbeidsplan. Dette danner grunnlag for allokering av ressurser til samarbeidspartnerne.
- godkjenne om et nytt forskningsprosjekt kan rapporteres som «tilleggsfinansiering» til Forskningsrådet
- utforme en strategi for å videreføre den beste forskningen og kompetansen, også den tverrfaglige, etter avslutning av senteret i samarbeid med UiB ledelsen, exit strategi.
- ha møte minst 2 ganger i året eller når senterleder eller 2 medlemmer av styret krever det.

- ha en funksjonstid som følger senterets bevilgningsperiode som i første omgang er 5 år.

3. Oppnevning

Styret oppnevnes av fakultetsstyret ved det humanistiske fakultet. Styremedlemmene skal ikke motta honorar. Eksterne styremedlemmer får dekket reise og oppholdsutgifter av senteret.

4. Referat/protokoller

Protokoller fra styremøte skal sendes til fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet, konsortiepartnere og interne samarbeidspartnere

Scientific advisory committee (SAC)

Senteret skal ha et scientific advisory committee (SAC). Navnene på medlemmene i SAC er oppgitt i kontrakten med Forskningsrådet. Senterstyret kan endre sammensetningen av SAC. SACs oppgave er å støtte senteret gjennom å gi innspill om senterets faglige strategi og faglige utfordringer gjennom hele prosjektperioden. SAC skal møte senterets personale minst 1 gang i året og skal gi årlige skriftlige anbefalinger til senterleder. Anbefalingene skal videreformidles til senterets styre. SAC-medlemmene skal ikke motta honorar. Reise og oppholdsutgifter betales av senteret.

Lokalisering

Senteret er lokalisert i lokaler ved AHKR, der det stilles møtearealer og arbeidsplasser til disposisjon for senteret og personale involvert i senterets aktivitet. Hovedarbeidsplass skal følge tilsettingsforholdet, se pkt. tilsettingsprosesser.

Administrasjon

Senteret skal ha en 100% administrativ leder tilsatt ved vertsinstituttet, finansiert av Forskningsrådet, som skal bistå senterleder i den daglig driften av senteret. Administrasjonssjefen ved AHKR har personalansvar for administrativ leder.

Ytterligere administrative ressurser inkluderer en 100% stillingsressurs finansiert av Forskningsrådets bevilgning og stillingsressurs fra AHKR og Det humanistiske fakultet tilsvarende 100%. Det skal inngås avtale mellom fakultetet, vertsinstitutt og senteret om tjenester på de ulike administrative områdene. De administrative ressursene skal ha spisskompetanse som dekker senterets ulike administrative behov, herunder infrastruktur, økonomi, HR, forskningsadministrasjon og -rådgiving, forskerutdanningsadministrasjon, formidling og kommunikasjon. I tillegg skal det inngås avtale om bruk av andre administrative ressurser etter behov mellom senteret, vertsinstitutt og partnerinstituttene.

Økonomi

Senteret skal sende årlige bevilgningsbrev til alle involverte interne og eksterne partnere basert på vedtak i styret.

Senteret opprettes i økonomisystemet under stedkoden til vertsinstituttet. Det opprettes underaktiviteter ved UiB på stedkoder til de samarbeidende instituttene. Eksterne samarbeidspartnere opprettes også som underaktiviteter. Bevilgningene til interne samarbeidspartnere ved UiB føres på enhetenes respektive stedkoder og senterets prosjektnummer.

Anvisningsmyndigheten i økonomisystemet følger budsjett disponeringsmyndigheten på stedkoden eller enheten.

Rekruttering og tilsettingsprosesser

Rekrutterings- og tilsettingsprosesser skal skje iht. UiBs personalreglement og Reglement for ansettelse i faglig-administrative lederstillinger. Herunder lokale tilpasninger. Likestillingsperspektivet skal ivaretas for alle tilsetninger i senteret.

Rekrutterings- og tilsettingsprosesser gjennomføres ved den UIB samarbeidspartneren, som enten stiller egenandel eller mottar særskilt tildeling fra senteret i form av årlig bevilgningsbrev, vedtatt i styret. Bevilgning skjer i form av forskningsrådets rundsum og skal dekke alle kostnader til stilling(er). Ekstraordinære driftsutgifter knyttet til stilling kan dekkes av senteret.

Følgende gjelder for rekrutterings- og tilsettingsprosesser:

- Senterleder skal være innstillende myndighet. Instituttleder co-signerer innstillingene.
- Senterleder skal foreslå utlysningstekst og medlem(er) til faglig bedømmelse/intervju
- Senterleder skal konsulteres ved valg av veileder. Veiledningskompetanse ved senteret skal fortrinnsvis benyttes.
- Senterleder skal ha arbeidsledelse for alle ansatte tilknyttet senteret, jf. pkt. *Senterleder - fullmakter og instruks*.
- Stillinger skal kunngjøres internasjonalt
- Rekrutterings- og tilsettingsprosesser skal prioriteres og skje så raskt som mulig.
- Senterleder skal holdes orientert om fravær av lengre varighet (sykemeldinger, permisjoner mm)

Publisering

Prosjektresultatene skal gjøres kjent så hurtig som mulig. Herunder skal de formidlingstiltak og formidlingsplaner som er angitt i kontrakten mellom Forskningsrådet og prosjektansvarlig gjennomføres.

Offentliggjøring av resultater skal krediteres senteret og være basert på kriteriene i den til enhver tid gjeldende versjon av Vancouver-konvensjonen om medforfatterskap til vitenskapelige publikasjoner.

Internt ved UiB registreres publikasjonene ved instituttet som har arbeidsavtale. For eksternt tilsatte avtales krediteringen i konsortieavtalen basert på *Krav og retningslinjer fra forskningsrådet, datert 7.4.2017; med tillegg. pkt. 7*

Internasjonal mobilitet

Senteret skal legge til rette for at personale ved senteret har forskningsopphold i fremragende forskningsgrupper i utlandet. Senteret skal legge til rette for at fremstående internasjonale forskere tiltrekkes og har forskningsopphold i kortere eller lengre perioder ved senteret.